

פרק מט

א לְמַנְצֵנוּ לְבָנֵי קָרוֹז בְּזִמְרוֹ:
לפרש על בני קרח שהיו דבקים בה', ולא שנתבצר להם מקום בגהנום, ואחר כך עלו מעל הקרקע ואמרו שירה.

ב שִׁמְעוּ זֹאת כָּל הָעַמִּים הָאֵינִי כָּל יִשְׂרָאֵל וְזָכֹר:
ומלך גדול על כל אלהים
ואלהינו ה' מלך העולם
ג גַּם בְּנֵי אָדָם גַּם בְּנֵי אִישׁ יִזְדָּר עֲשִׂיר וְאַבְיָן:
אל המיזוד

ללמדך שהאל הוא מייחד בין כל בני האדם.

ד פִּי יִדְבֵר זִכְרוֹת וְהַגִּיתָ לְפִי תְבוּנוֹת:
והוא אדני מושל בזכמה
ולומד לשמו ה' אלהי
זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו
וה' אלהים שומע

ה אֵטָה לְמִשְׁלַל אֲזָנֵי אֶפְתָּחוּ בְּכִזְזוֹר וְזִידְתִּי:
וצדיק יהגה זכמה
סוד ה' ביד צדיק

ו לָמָּה אִירָא בְיָמֵי רָע עֵוֹן עֲקָבֵי יְסוּבֵנִי:
אלהים בזמלה סליזה ומוזילה
ז הַבְּטָחוֹת עַל זִיכָרְךָ וּבְרַב עֲשָׂרָם יִתְהַלְלוּ:

י ה' אלהי אלהים
מבטחי בזסד ה'
זו אזו לא פדה יפדה איש לא יתן לאלהים כפרו:

יא ה' הדיין הדן יזירי
ט ויקר פדיון נפשם וזדל לעולם:

יב אהי"ה אדני אלהים
הוא הדין הוא העד
י ויזוי עוד לנצח לא יראה השוחת:

אֲדֹנָי אֱלֹהִים

ה' אֱלֹהֵי הַדִּין

יֵא כִּי יִרְאֶה זִכְרֵי יָמוֹתָיו יִזְדַּר כְּסִיל וְבַעַר יִאֲבֹדוּ וְעֲזָבוּ לְאֲזָרִים זִיכָרְךָ:

ה' אֱלֹהֵינוּ

הוּא אֲדוֹן הַכֹּל

יֵב קָרְבָּם בְּתִיבוֹ לְעוֹלָם מִשְׁפָּנְתָם לְדָר וְדָר קָרְאוּ בְּשִׁמוֹתָם עָלַי אֲדָמוֹת:

כִּי הוּא הַבּוֹרֵא הוּא הַמְנַהֵל

הַדָּן יוֹזְרֵי מַכְבְּדֵי אַכְבַּד וּבּוֹזֵי יִקְלוּ

יֵג וְאָדָם בִּיקָר בַּל יִלֵּן נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ:

ה' אֵל אֱלֵי אֱלֹהֵי

ה' הוּא אֱלֹהֵינוּ

הַאֲמִינוּ בָה'

יֵד זֶה דְרָכָם כֶּסֶל לָמוֹ וְאֲזָרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סְלָה:

אֱהִי"ה אֲדֹנָי אֱלֹהִים

אֲדֹנָי יָדִין

וְכִי מַכְבְּדֵי אַכְבַּד

טו כַּעֲאָן לְשִׁאוֹל שְׁתוּ מִנֹּת יִרְעֵם וַיִּרְדּוּ בָם יִשְׁרִים לַבִּקָּר (וְצִירִים) וְצוֹרֵם לְבָלוֹת
שְׁאוֹל מִזֶּבֶל לוֹ:

מִיַּד רִשְׁעִים יִצִּילֵם

יִרְאֵי ה' בְּטוֹחוֹ בָה' אֱלֹהִים עֲזָרָם וּמִגֹּגִים הוּא

טז אַךְ אֱלֹהִים יִפְדֶּה נַפְשִׁי מִיַּד שְׁאוֹל כִּי יִקְוֶנִי סְלָה:

יֵה ה' הוֹשִׁיעֵנִי

גְּדוֹל אֱלֹהִים אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כּוֹחַ

וְאֱלֹהִים גּוֹאֵל מִכָּל רָע

יז אֵל תִּירָא כִּי יַעֲשֶׂר אִישׁ כִּי יִרְבֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ:

וּמִקּוֹר הַכֹּל הוּא אֲדֹנָי

זֶה נֶפֶל בְּגוֹרְלוֹ וְלֹא יִזְטָא

יח כִּי לֹא בְּמוֹתוֹ יִקְוֶה הַכֹּל לֹא יִרְדַּ אֲזָרָיו כְּבוֹדוֹ:

וְכְבוֹד הָאָדָם כְּבוֹדוֹ

זוֹסְדֵי כְבוֹדוֹ

יט כִּי נִפְשׁוֹ בְּזוּזוֹ יִבָּרֵךְ וַיִּזְרַח כִּי תִיטֵב לָהּ:

אֲנֹכִי ה' עוֹשֵׂה הַכֹּל

מִה' יוֹצֵא כָל דָּבָר וּמַכְבִּדִי אֲכַבֵּד

כִּי תִבְּרָא עַד הַיּוֹם אֲבוֹתַי עַד יִצְוּ לֹא יִרְאוּ אוֹר:

אֲדַנְיִי הַשּׁוֹפֵט הָעֹלָמוֹן

כִּי אִדָּם בִּיקָר וְלֹא יִבִּין נְמוּשֵׁל פְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ:

וְכִי מַכְבִּדִי אֲכַבֵּד

פרק ז

א מִזְמוֹר לְאֶסֶף אֵל אֱלֹהִים יְהוָה דָּבָר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְזֻרֹז שֶׁמֶשׁ עַד מִבְּאוֹ:

מַעֲשֵׂה ה' אֱלֹהֵינוּ

אֲנֹכִי ה' עוֹשֵׂה הַכֹּל

ה' מוֹשֵׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה

וְשִׁבְזוּ לֹאֵל עֲלִיּוֹן

אֱלֹהִים רְאוּ אֹר גְּדוֹל

ב מִצִּיּוֹן מִכָּלֵל יִפִּי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ:

אֲדֹנָי אֵל

אֱלֹהִים הוּא אֱלֹהֵינוּ

כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵינוּ

אֱלוֹהַּ בְּצִיּוֹן

ג יָבֹא אֱלֹהֵינוּ וְאֵל יִזְרַשׁ אֵשׁ לְפָנָיו תֹּאכַל וְסִבִּיבָיו נִשְׁעָרָה מְאֹד:

מַעֲשֵׂה אֲדֹנָי ה' הַגְּדוֹל

הַזּוֹצֵב לַהַבּוֹת

וְאֵל גְּדוֹל ה' הוּא הַדִּיּוֹן וְנִקְהָ לֹא יִנְקָה

ד יִקְרָא אֵל הַשָּׁמַיִם מִעַל וְאֵל הָאָרֶץ לְדִין עַמּוֹ:

אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ

וְדִין הַדִּיּוֹן ה' אֱלֹהֵינוּ

ה אֶסְפוּ לִי זֹסִידֵי כְרֹתֵי בְרִיתִי עִלַּי זָבֹז:

הוּא אֲזוּד זְבוּזֵי אֱלֹהִים

דִּין ה' הַגְּדוֹל

זֹסִידֶיךָ ה'

לזֹסִידֵי ה'

ו וַיִּגְדּוּ שָׁמַיִם צְדָקוֹ כִּי אֱלֹהִים עֲפֹט הוּא סֶלָה:

אֵל אֱלֹהִים

אֲנֹכִי ה' אֱלֹהִים צְדָק וּמִשְׁפָּט

ז שְׁמַעְתָּ עַמִּי וְאֲדַבְרָה יִשְׂרָאֵל וְאֶעֱיֶדֶה בְּךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵיךָ אֲנֹכִי:

מוֹסֵר ה' לֹא יוֹטֵאוּ

ודבר ה' אלהים זו הלכה

וכי מפיק אלהים אנו זויים

דברי פיק טוב מזהב

אדנ"י הוא האלהים אין עוד מלבדו

זו לא על זבזיה אוכיזיה ועולתיה לנגדי תמיד:

אדנ"י אבינו מלכנו זוטאנו לפניך

יהמו נא רזומיך ה' אלהינו

ט לא אקוז מביתה פר ממכלאתיה עתודים:

בידי הכל יזייד בעולם

י פי לי כל זוייתו יער בהמות בהררי אקף:

אהי"ה ה' אלהי

זוסד זופצתי ולא זבוז

יא ידעתי כל עוף הרים וזי שדי עמדי:

יה אהי"ה אדנ"י אלהים

אדנ"י אלהים הוא אדון הארץ

יב אם ארעב לא אמר קף כי לי תכל ומלאה:

אדנ"י רבון עולמים

אוזד יזייד ה' יסד ארץ בידו הכל

יג האוכל בשר אפירים ודם עתודים אשתה:

במוזבוז ה'

ה' אל זויי

יד זבוז לאלהים תודה ושכל לעליון נדריה:

הושיעני ה' אלהי

טו וקראני ביום צרה אזולקה ותכבדני:

הוא מגן

ה' אל הגדול

טז ולרשע אמר אלהים מה קף לספר זוקי ותשא בריתי עלי פיה:

מכבדי אכבד בווי יקלו

יז ואתה שזאת מוסר ותשלה דברי אזוריה:

ונקה לא ינקה

יז אם ראית נבב ותקן עמו ועם מנאפים זולקה:

אלהים צופה ומביט

יט פיה שלוחת ברעה ולשונוה תצמיד ברמה:

פיר כזב ולשוון הרע בך

כ תשוב באוניה תדבר בכן אמה תתן דפי:

ה' הוא יישר אורחותיך

כא אלה עשית והזורשתי דמית היות אהיה כמוה אוכיונה ואערכה לעיניה:

וידעו הרשעים משפט'י ה' אלהים אזור

כב בינו נא זאת שכוזי אלוה פן אטרף ואין מציל:

ואלהים שופט'

כג זכון תודה וכבודני ושם דרך ארנו בישע אלהים:

ועונה ומרוזם

ה' הגואל מכל רע

ה' אל רוזום וזנון

ה' אדני יאריך ימך בטוב

תהילים-ליום שלישי

פרק נא

א לְמַנְצֵנוּ בְּיָמֵינוּ לְדָוִד:

ב בָּבֹא אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא כְּאֲשֶׁר בָּא אֶל בֵּית שֶׁבַע:

וְלִהְיוּנוּ עַל זִמְתָּנוּ בְּפָנֵי ה'

נתכוין לכך שנתן הנביא בא בחשאי להוכיח את דוד המלך על החטא שעשה עם בת שבע. ולכן נאמר "אליו", דוקא כדי שאחרים לא ישמעו.

ג זִמְנֵי אֱלֹהִים כְּזִמְנֵי רִזְמֵי מִזְוֵה פְשָׁעֵי:

אֲנִי עֹבֵד סְלִיזָה וּמִזְוִילָה

ביקש דוד מחילה בזכות שמות הקודש המיוחדים בנזכרים כאן.

ד (הרבה) הָרַב כְּבִסְתֵי מִעֲוֹנֵי וּמִזְוִיָּתִי טְהַרְנֵי:

ה' דָּן יִזְוִדֵי

ה' מִזְוִל זִמְתָּנוּ

ללמדך שביקש דוד ואמר היות והעון עם בת שבע היה בינו לבין המקום בלבד, כמו שאמר בהמשך "לך לבדך חטאתי", והעבירה לא היתה בין אדם לחברו, לכן ביקש שימחל לו, ואכן ה' מחל לדוד.

ה כִּי פְשָׁעֵי אֲנִי אֲדַע וּזְוִיָּתִי נִגְדֵי תְּמִיד:

אֵל טוֹב וְסִלּוּ אֶתָּה

* דוד נשתמש בתפילתו בשמות הקודש החזקים הממתקים את הדינים, ומועילים לקבלת התפילה.

ו לָךְ לְבַדְּךָ זִמְתָּנוּ וְהָרַע בְּעֵינֵינוּ עֲשִׂיתֵנוּ לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרֵךְ תִּפְסֶה בְּשִׁפְטֶה:

בְּאֵל רִחוּם וּזְנוּן תִּזְכְּנֵנוּ בְּדִינְךָ

הוּא אֲדַנֵּנוּ מִכַּרְיַע לַכַּף זְכוּת

דוד ביקש מה' שידון אותו לכף זכות כי רק הוא יכול להבין באיזה מצב רוחני קשה היה נמצא, ובגלל זה הגיע לחטא של בת שבע.

ז הֵן בְּעֵוֹן זִמְתָּנוּ וּבְזִמְתָּנוּ יִזְוִיָּתֵנוּ אָמוּ:

ה' הוּא מִגֵּן

זו הן אמת זופצת בטווחות ובסתם זוכמה תודיעני:

וּבְפִרְדָּס הַזְּכוּת

ה' מִמְּלֵא רִחוּם זִמְתָּנוּ

רוצה לומר אחרי שחטא דוד במעשה בת שבע, נתעלמה ממנו חכמתו הקדושה, ועל זה ביקש דוד מה' שלא יקח ממנו את החכמה אלא ימלא אותו רוח חכמה קדושה, וכך ינצל מיצר הרע הרודפו בכל עת.

ט תִּזְטָאֲנִי בְּאֵוֹב וְאַטְהֶר תְּכַפֵּסֵנִי וּמִשְׁלֹג אֶלְבִּי:

הִנֵּה עֵינַי ה' אֵל יִרְאוּ לְמִיּוֹזְלִים לְזוֹסְדוֹ

אֲדַנִּי יֵשִׁישׁ עֲלֶיךָ

בזה נתכוין דוד להראות חמלת ה' עליו, שלא הסתיר פניו ממנו גם לאחר החטא, ודבר זה גרם לו שמחה וששון, כמו שאמר בפסוק הבא.

י תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׁמּוֹה תִּגְלֶנָּה עֲצָמוֹת דָּבִית:

אֲדַנִּי וְקָבַל נָא תַפְלוֹתַי

אֲלֶיךָ נִפְשֵׁי תַעֲרוֹג

יא הִסְתֵּר פְּנֵיהָ מִזֹּטְאֵי וְכָל עֹנֵתִי מִזֹּה:

ה' אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ

וְכֵן אֵל מֶלֶךְ וּזְנוֹן

בדבריו אלה מלמד דוד על רחמיו הגדולים של ה', שהסכים להסתיר פניו מאותו עון ומחל לו על מעשה בת שבע.

יב לֵב טָהוֹר בָּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן זִדְדֵשׁ בְּקִרְבִּי:

אֹדֶה ה' בְּכָל לִבִּי

בשמות קדושים אלו נשתמש דוד לעמוד נגד היצר הרע העומד להחטיאו, וביקש מה' שיברא לו לב טהור, לעשות רצונו בלב שלם.

יג אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְפָּנֶיהָ וְרוּחַ קִדְשָׁהּ אֵל תִּקְחוּ מִמֶּנִּי:

אֱלֹהִים הַמְרוֹזֵם כִּי לֹא תָמוּ זוֹסְדֶיךָ

אֵל גּוֹאֵל וְנִפְשֵׁי תַגִּיל בָּהּ:

דוד בחכמתו הרבה ידע איך להשתמש בכח התפילה כדי למחוק את העון שעשה, ואכן הצליח, וה' ענה לו.

יד הַשִּׁיבָה לִי שְׁשׁוֹן יִשְׁעָהּ וְרוּחַ נְדִיבָהּ תִּסְמְכֵנִי:

אֱלֹהִים עֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ

ביקש דוד ופנה לאלהים שיעזור לו ויושיעו, וה' אכן ענה ומחל לו.

טו אֶלְמִדָּה פִּשְׁעִים דָּרְכֶיהָ וְזוֹטְאִים אֶלֶיךָ יֵשׁוּבוּ:

ה' הָאֵל הָעֲלִיּוֹן

וְאֵב אֹזֵד ה' אֲבִינוּ וְגּוֹאֲלֵנוּ

כִּי הוּא אֹזֵד אֲדַנִּי סְלִיזָה

טז הַצִּילֵנִי מִדְּמִים אֱלֹהִים אֱלֹהֵי תִשׁוּעָתִי תִרְצֵן לְשׁוֹנֵי צַדִּיקְתָּהּ:

ה' מלך נאמן ורוזמן אתה
ה' סלעי ומצודתי ומפלטי לי
ה' שומע תפילה

בכל זה נתכוין דוד המלך מה' שימחל לו, על ידי שפנה אליו בכל לשון של בקשה, ולכן היה נתכוין בדבריו לשמות הקודש הללו, או אומר לשון רחמנות וכדומה.

יְיָ אֱלֹהֵי שְׁפָתַי תִּפְתָּחוּ וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

י"ה אהי"ה ה'

אלהים בזמירות זריע לו
לו נאה וכו' יאה ה' שומע תפילה
וברוך אתה ה' האל הקדוש

יוז כי לא תזופץ זבזו ואתנה עולה לא תרצה:

זבזו לה' מכזז אוהבי ושומרי צעדי
זבזו אדני' למאמינים ביוזירות הבורא
יט זבזוי אלהים רוזן זשברה לב זשבר ונדכה אלהים לא תבזה:
ומצות ה' ברה

והישר בעיני ה' אלהים

כ היטיבה ברצונה את ציון תבנה זזבנות ירושלים:

יבנה המקדש

בבית אלהינו

הוא בית המקדש – שהוא בית אלהינו – יהיה בירושלים

כא אז תזופץ זבזוי צדק עולה וכליל אז יעלו על מזבזנה פרים:

ציון הר קדשי

עין ה' ליראיו למיזולים לזסדו

כל הדברים הללו מכוונים להראות את דבקותו של דוד המלך בה', וכמה נצטער על מה שנעשה לו, ומבקש את חסדיו של ה' עליו.

פרק זב

א למנצחון משכיל לדוד:

אלוה

ב בבוא דואג האדמי ונגד לשאול ויאמר לו בא דוד אל בית אזוימלה:

אהי"ה ה' אלהי

בה' מבטחו

וזוי ומוזיה

בזה דוד המלך גילה כי בטחונו הגדול בה', ומבקש שיחיהו וישמור אותו מכל צרה.

ג מה תתהלל ברעה הגבור זסד אל כל היום:

זסד אלהים ליראיו לי ה'

נתכוין דוד לומר מה תועלת יש בלימוד התורה והחסדים שהיה עושה דואג האדומי, אם הוא דבר לשון עליו. שהרי ידוע בחז"ל שהמדבר לשון הרע על חבירו, כל מצותיו וזכויותיו עוברים לאותו אדם שדיבר עליו, נמצא שדוד המלך זכה בכל התורה והחסדין של דואג האדומי.

ד הוות תזושב לשונך פתער מלפשי עשה רמיה:

ה' בתמימים ונאמנים

* ללמדך שה' אוהב את הנאמנים אליו והולכים עמו בתמימות.

ה אהבת רע בטוב שיקר מדבר צדק סלה:

אלהים טוב לזסיד וישר

שאלהים אוהב את הישרים והחסידים באמת. ולא כאותם אנשים כדוגמת דואג האדומי.

ו אהבת כל דברי בלע לשון מרמה:

עומק הדין

מכבדי אכבד ובוזי יקלו

כאן מלמד דוד על העומק הדין והעונש שיקבלו שונאיו שהיו מקילים ומבזים אותו

ז גם אל יתצה לנצחו וזתה ויסוזה מאהל ושרשה מארץ זויים סלה:

דין אלהים כי בידו הוא

לא יזטאו כי לא ינקה ה'

זו ויראו צדיקים ויראו ועליו ישווקו:

ה' ובדרך הכל

ט הגה הגבר לא ישים אלהים מעויו ויבטחו ברב עשרו יעז בהותו:

ומדה כנגד מדה

י ואני כזית רענן בבית אלהים בטוהתי בזוסד אלהים עולם ועד:

ה' כי לעולם זוסדו
אדנ"י זוסדך גדול עלי
אלי אלי זוסדך ה' עלי
ובטוח אל ה' וה' אלהיך עמך

בדברים אלה הראה דוד את גודל בטחונו בה', ולכן זכה להיות כמו זית רענן בבית אלהים.

יא אודה לעולם כי עשית ואקנה שמך כי טוב נגד זוסידיה:

ויהללו את ה'
וה' יתן הטוב
אלהים מודים ומברכים

פרק נג

א למנצח על מוזלת משפיל לדוד:

ב אמר נבל בלבן אין אלהים השוויתו והתעיבו עול אין עשה טוב:

ה' עם כל אוהביו

זו מדה כנגד מדה מכבדי אכבד

דוד מדבר כנגד שונאיו שהיו מתעלמים מהשגחת היומנתהגים עמו בבזיון ושפלות. ולכן ביקש שה' אלהים יחזיר להם כגמולם, מדה כנגד מדה.

ג אלהים משמים השקיף על בני אדם לראות היש משפיל הרש את אלהים:

ועובד ה' אלהים

ויגמלך ה' אדני

וה' אלהיו עמו

ד כלו סג יזודו נאלחו אין עשה טוב אין גם אזור:

מלך יזויד מכבדי אכבד

ה הלא ידעו פעלי און אכלי עמי אכלו לזון אלהים לא קראו:

אל האזור מכבדי אכבד ובוזי יקלו

ו שם פזודו פזוד לא היה פזוד כי אלהים פזר עצמות זזנה הבשתה כי אלהים מאסם:

ה' אלהיך בקרבך ה' אזור אל גדול וזורא

נראה לומר שנתכוין דוד שה' מואס לאותם המתנהגים שלא בדרך התורה, ואינם יודעים כי ה' הוא המנהיג את עולמו, וכי הוא האל הגדול והנורא, והוא קובע בעולמו מה יהיה.

ז מי יתן מציון ישעות ישראל פשוב אלהים שבות עמו יגל יעקב ישמוז ישראל:

הביאנו לציון ברנה

גילו ושמזו בה' אלהים

פרק נד

א למנצחון בנגינת משכיל כדוד:

ב בבוא הזיפים ויאמרו לשאול הלא דוד מסתתר עמנו:

אדני בידך אני

אדני אלי וגואלי

ג אלהים בשמה הושיעני ובגבורתך תדיעני:

אלהים מגן הוא לכל הזוסיים בו

עין ה' אל יראיו

ד אלהים שמע תפילתי האזינה לאמרי פי:

ה' דבקה נפשי אוזריך

שמע קולנו ה' אלהי אלהינו

ה כי ירים קמו עלי ועריצים בקשיו נפשי לא שמו אלהים לנגדם סלה:

ובשם ה' אקרא

אלהי תצילני

אתה ה' אדני מגן בעדי

ו הגה אלהים עזר לי אדני בסמכי נפשי:

אל ה' אלהינו

כי ה' הוא האלהים

הללויה כי טוב ה'

והוא ה' אלי וזוי גואלי

ז (ישוב) ישיב הרע לשררי באמתה הצמיתם:

אודך ה' אלהי

ח בנדרבה אבונה לה אודה שמך יהוה כי טוב:

ה' הוא מלך מלכי המלכים

ה' אלי צורי

שמך אודך

בא דוד להלל ולשבח את ה' יתברך על שמתנהג עמו בחסדים רבים.

ט כי מכל צרה הצילני ובאיבי ראתה עיני:

ה' הגואל מכל רע

אלהים גאלו מיד זזק ממנו

* נתכוין דוד לשבח את ה', שהראה לכולם שהוא הגואל את החלש מיד החזק ממנו, כך דוד החלש ניצל מיד אויביו ושונאיו שהיו חזקים ממנו.